

Zitting van 13 maart 2023

Aanwezig	Jimmy Graulus, Voorzitter Bert Moyaers, Burgemeester Mark Vanleeuw, Toon Durwael, Gert Vandersmissen, Schepenen Bart Gruyters, toegevoegd schepen - voorzitter Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst Lo Guypen, Guido Ector, Karolien Grosemans, Evi Appeltans, Lore Michiels, Tim Raskin, Johny Franssen, Gunter De Ryck, Ludo Knaepen, Michel Laenen, Erwin Vanwetswinkel, Frederik Adams, Raadsleden Nathalie Creten, Algemeen Directeur
Verontschuldigd	Sofie De Waele, Schepen Noel Vandenrijt, Marijke Berden, Wim Hayen, Danny Jamers, Raadsleden
Afwezig	

DE GEMEENTERAAD

Gemeentelijk subsidiereglement ontharden van tuinen.

Feiten en context

Overwegende dat Vlaanderen voor 16 procent verhard is. Deze score is op Europees vlak zeer slecht. We kunnen stellen dat Vlaanderen kampioen is het verharderen van tuinen en voortuinen;

Overwegende dat volgens de KULeuven er op 40 jaar tijd drie keer zoveel beton, asfalt en klinkers zijn bijgekomen. De verhardingsgraad in de jaren 70 was slechts 5 procent;

Overwegende dat door die extra verharding de kans op wateroverlast verhoogd wordt en de grondwaterreserves niet kunnen aanvullen;

Overwegende dat er geen duidelijke regels zijn voor het verharderen van voortuinen in Vlaanderen, maar via de Blue Deal wil de Vlaamse regering de verharding een halt toeroepen;

Overwegende dat ook in Herk-de-Stad meer en meer voortuinen en/of delen van een tuin worden verhard met kiezelstenen, klinkers, tegels, dolomiet, kunstgras, enz. en dat deze verhardingen een negatieve invloed hebben op de woonomgeving en bovendien haaks staan op het engagement dat Herk-de-Stad is aangegaan i.k.v de klimaatdoelstellingen (burgemeestersconvenant);

Overwegende dat in het LEKP 1.0 en 2.0 staat opgenomen dat we tegen 2030 12.568 m² dienen te ontharden in onze gemeente. Dit zowel op openbaar domein als privédomein;

Overwegende dat in het gemeentelijk hemelwater- en droogteplan opgenomen staat dat we maatregelen dienen te nemen om afstroom van water te vermijden. Door stukken openbaar domein en privédomein te ontharden zorgen we ervoor dat het water ter plaatse infiltreert;

Inhoudelijke motivering

Overwegende dat door het ontharden van voortuinen en/of delen van een tuin iedereen kan meehelpen om van Herk-de-Stad een klimaatrobuustere stad te maken. Een stad die weerbaarder is tegen de gevolgen van de klimaatverandering;

Overwegende dat minder verharding en meer groen zorgen voor:

- meer regenwaterinfiltratie en een hoger grondwaterpeil
- minder wateroverlast bij zware regenval
- meer afkoeling in de nacht tijdens een hittegolf
- meer biodiversiteit
- een leefbaardere en aangenamere stad

Overwegende dat deze maatregel aansluit op:

- project Tuinrangers - waarmee we vooral inzetten op het verhogen van vergroening in de tuin.

Overwegende de principiële goedkeuring door het college van burgemeester en schepenen van 13 juni 2022 waarbij het college vraagt aan de Minaraad om advies te verlenen inzake dit subsidiereglement;

Overwegende het advies van de Minaraad van 25 oktober 2022 het volgende stelt:

- de Minaraad achter de doelstelling van deze maatregel staat, namelijk het beperken van de verharding in de particuliere tuinen en de verharding terug te dringen
- de Minaraad echter vindt dat de beschikbare middelen erg beperkt zijn. Men vreest dat deze niet zullen volstaan. De bedragen die toegekend worden zijn laag in verhouding tot de kostprijs van het opbreken en afvoeren van de meeste materialen waarmee verhardingen zijn aangelegd.
- De Minaraad is van mening dat men de middelen eenvoudiger kan aanwenden om burgers aan te zetten tot het verwijderen van ongewenste verharding. Zoals bijvoorbeeld een container voor steenpuin goedkoper of gratis aan te bieden.
- Verder zijn er bedenkingen rond de vele verhardingen die onvergund zijn aangelegd. Hoe zal men hiermee omgaan met het subsidiereglement? Zal men bij de aanvrager van de subsidie een controle uitvoeren inzake de al dan niet vergunde verharding?

Overwegende dat naar aanleiding van de bemerkingen van de Minaraad rond de lage bedragen er door de dienst leefmilieu navraag is gedaan bij Bilzen, Lochristi en Hamont-Achel, gemeenten die al langer een reglement in gebruik hebben:

- De stad Bilzen (ongeveer 33 000 inwoners) heeft voor drie verschillende subsidies waaronder deze van ontharding een budget van 5 000 euro per jaar. Ze krijgen gemiddeld 3 à 4 aanvragen binnen, en gaat er dus 1 600 euro van het budget per jaar naar ontharding. Gelet dat de stad Bilzen wel het dubbele van de subsidie geeft voor de eerste m² ontharding en voor bijkomende ontharding dan wat de gemeente Herk-de-Stad vooropgesteld had. De stad Bilzen geeft per aanvraagadres maximaal 400 euro subsidie.
- De gemeente Lochristi (ongeveer 22 000 inwoners) heeft voor 19 subsidies een budget van 96.000 euro. Ze hebben tot nu toe weinig succes met hun reglement en keerden per jaar twee subsidieaanvragen uit, dit was samen 1 200 euro dat van het budget naar ontharding ging. Hun subsidiereglement zit wel wat anders in elkaar. Ze kiezen standaard voor ontharding per m². Het verschil is dat je voor de verharding te veranderen door gazon per m² 10 euro subsidie krijgt, kies je om deze verharding te veranderen door beplanting dan krijgt de burger 15 euro per m². Het maximale bedrag per aanvraagadres bedraagt 750 euro
- De gemeente Hamont-Achel biedt (ongeveer 14.000 inwoners) een subsidie voor 'ontharden en vergroenen' heeft met een budget van 5.000 euro per jaar. In 2022 kwamen er geen aanvragen binnen, het jaar voordien maar één. De voorziene subsidies per m² liggen iets lager dan Herk-de-Stad voorziet;

Overwegende dat bovenstaande bevraging bij verschillende gemeenten ons leert dat we per jaar zeker genoeg budget voorzien hebben, en dat het bedrag dat we uit zouden keren per aanvraag gelijkaardig is aan de andere gemeenten;

Overwegende dat bij de verwachte graduele toename van het succes beslist kan worden tot verhogen van het budget;

Overwegende dat de andere gemeenten aangaven dat de subsidie te weinig bekend is bij de burger en men dit breder bekend dient te maken;

Overwegende dat men aan de tuinrangers een brochure zal meegeven over ons subsidiereglement ontharding die wordt afgegeven bij een tuinbezoek;

Overwegende het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen. Bij deze ludieke onthardingswedstrijd worden gemeenten met een natuurlijke verbondenheid/rivaliteit tegen elkaar opgezet in derby's en poules, om de grootste TPI-score te halen. TPI = gewipte Tegels Per Inwoner. Deelname in een wedstrijdvorm is niet verplicht, maar ervaring uit het Nederlandse kampioenschap leert dat de (ludieke) competitiviteit de communicatieve en wervende kracht van de campagne versterkt. In de eerste plaats is het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen een citizen empowerment campagne die het draagvlak voor ontharding versterkt – ook op privaat domein (in tuinen, bedrijventerreinen e.d.). 'Humor' en 'geluk' staan centraal in de toonzetting en beeldvorming, meer groen en blauw zijn een evidentie. Deelnemers worden aangesproken door de ludieke wedstrijd en krijgen onderweg de meerwaarde van ontharding mee. Het kampioenschap wordt georganiseerd vanuit een kleine centrale projectgroep, met als belangrijkste instrument een sterk uitgebouwde platformwebsite. De website vuurt in de eerste plaats de wedstrijd aan, deelt prijzen (individueel en aan winnende gemeenten) uit en nodigt op een ludieke manier uit om deel te nemen. Eén klik verder geeft de site ook alle nodige inspiratie en tips om kwalitatief te ontharden en vergroenen. Zie <https://nk-tegelwippen.nl/> ter referentie. Het VK Tegelwippen biedt de kapstok aan gemeenten en hun medespelers (verenigingen, buurtcomités, burgers) om hun eigen campagne te voeren. Er wordt zoveel mogelijk eigenaarschap bij deze lokale coalities gelegd. Het Kampioenschap is voor gemeenten een mooi platform om hun ondersteunende maatregelen (zoals klimaatpremies, groepsaankopen voor plantgoed, ...) verder bij hun inwoners bekend te maken. De positieve campagne is ook complementair met meer restrictief beleid zoals handhaving rond illegale verhardingen.

Gelet op de goedkeuring tot deelname aan het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen dat beslist werd op het college van burgemeester en schepenen d.d. 13 februari 2023;

Gelet op de voorbeeldfunctie van de gemeente, waarbij we al goed gestart zijn door de ontharding en vergroening van het kerkhof van Berbroek en de geplande vergroening en ontharding van de kerkhoven van Donk en Schakkebroek. De deskundige groen en adaptatie zal verder ook enkele voorbeelden uitwerken van openbaar

domein die mogelijks onthard kunnen worden (deze worden begin 2023 voorgesteld aan het college van burgemeester en schepenen);
Overwegende dat we de subsidie eind 2024 evalueren;

Wettelijke motivering

Gelet op de gemeenteraadsbeslissing van 9 maart 2020 houdende de vaststelling van het gemeentelijke klimaatactieplan;
Gelet op het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017, zoals gewijzigd, artikel 41;
Gelet op de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motiveringsplicht van bestuurshandelingen, en latere wijzigingen;
Gelet op het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

Financiële impact

Overwegende dat voor dit reglement een bedrag van 7.500 euro wordt voorzien;
Overwegende dat dit krediet bij de eerstvolgende kredietwijziging moet worden voorzien;

Amendementen

Amendement 1

Gelet op het debat en aanzet van raadslid Lo Guypen namens de fractie NIEUW en Onafhankelijke om artikel 5 § 6 als volgt te amenderen :
oorspronkelijk navolgend artikel :
Artikel 5 § 6 : Per adres kan éénmalig één aanvraag ingediend worden.
te vervangen door :
Artikel 5 § 6 : Per adres per jaar kan 1 aanvraag ingediend worden.

Amendement 2

Gelet op het debat en aanzet van de N-VA fractie stelt de burgemeester voor om artikel 6 § 1 als volgt te amenderen :
oorspronkelijk navolgend artikel :
Artikel 6 § 1 alinea 5 : De subsidie bedraagt maximaal 80% van de bewezen kosten met een maximum van € 400,00.
te vervangen door :
Artikel 6 § 1 alinea 5 : De subsidie bedraagt maximum € 400,00.

Beide amendementen worden met unanimité van stemmen aanvaard.
Het geamendeerd reglement wordt unaniem goedgekeurd.

Stemming:

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Beslissing:

Artikel 1.

De gemeenteraad beslist onderstaand gemeentelijk subsidiereglement goed te keuren :

Gemeentelijk subsidiereglement ontharden van tuinen

Artikel 1 - Doel

Het gemeentebestuur van Herk-de-Stad wil, in het kader van haar klimaatactieplan 2030, vergroening in haar woonkernen met verschillende beleidsinstrumenten en acties stimuleren en ondersteunen. Meer kwaliteitsvol insecten- en vogelvriendelijk groen heeft niet alleen een gunstige invloed op de biodiversiteit, maar ook op hittestress en op de waterhuishouding. Meer groen maakt Herk-de-Stad bijgevolg veerkrachtiger voor de verandering van het klimaat.

Binnen de perken van het door de gemeenteraad goedgekeurde budget en overeenkomstig de bepalingen van dit reglement, kent het gemeentebestuur daarom een subsidie toe voor het ontharden en vergroenen van particuliere tuinen.

Artikel 2 — Definities

In dit toelagereglement wordt verstaan onder

1. verharding: een oppervlakte bestaande uit niet-waterdoorlatende materialen zoals niet-waterdoorlatende betonstraatstenen, tegels, asfalt, (gepolierd) beton, gefundeerd kunstgras, kiezels met fundering, gebonden steenslagen,
2. open verharding: een oppervlakte bestaand uit waterdoorlatende materialen zoals kiezel zonder fundering, keien, grastegels, waterdoorlatende betonstraatstenen,
3. beplanting: (streekeigen) vaste planten, hagen, struiken, bomen.

Artikel 3 — Toepassingsgebied

Het reglement is van toepassing op het grondgebied van Herk-de-Stad

Artikel 4 — Begunstigden

§ 1. De subsidie voor het ontharden en vergroenen van tuinen kan enkel aangevraagd worden:

1. door eigenaars voor particuliere woningen.
2. door een huurder mits toestemming en medeondertekening van het aanvraagformulier door de eigenaar.
3. door een vereniging van mede-eigenaars mits een akkoord bekomen op de algemene vergadering van de vereniging van mede-eigenaars.

Artikel 5 - Algemene voorwaarden

§ 1. Een subsidie voor het ontharden en vergroenen van particuliere tuinen kan aangevraagd worden als er een (open) verharding van minimum 5 m² in de tuin vervangen wordt door een beplanting met (streekeigen) vaste planten, hagen, struiken en/of bomen die bij voorkeur de biodiversiteit verhogen. De aanplant van éénjarige beplantingen komt niet in aanmerking voor subsidie.

§2. De (streekeigen) beplanting die zorgt voor meer biodiversiteit (insecten- en vogelvriendelijk), die komt voor op de daartoe vastgestelde lijst, zie bijlage 1 van het aanvraagformulier.

§3. De hoeveelheid aanwezige verharding in de tuin vermindert minimum met 5 m².

§4. De aanplanting wordt uitgevoerd conform alle bestaande wetten en gebruiken betreffende dergelijke aanplantingen: veldwetboek, vegetatiebesluit... Indien de aanplant op basis van stedenbouwkundige voorschriften of andere reglementen vergunningsplichtig is, moet ook voorafgaandelijk aan die voorwaarde worden voldaan.

§5. De aanvrager verbindt zich tot de nodige instandhoudingszorg voor het groen waarvoor toelage wordt verkregen. Afgestorven planten dienen vervangen te worden.

§6. Per adres per jaar kan 1 aanvraag ingediend worden.

§7. Het verwijderen van anti-worteldoek, boomschors e.d. materialen komt niet in aanmerking.

§8. Er is eveneens geen subsidie mogelijk indien de ontharding een uitvoering is van een voorwaarde opgelegd in een vergunning of een andere wettelijke verplichting.

Artikel 6 - Hoogte van de premie

§ 1. De subsidie voorzien voor beplanting ter vervanging van (open) verharding bedraagt:

Gazon ter vervanging van (open) verharding:

- € 50,00 voor de eerste 5 m²
- € 5,00 voor elke bijkomende m²

Beplanting ter vervanging van (open) verharding:

- € 100,00 voor de eerste 5 m²
- €10,00 voor elke bijkomende m²

Aanplantingen voorzien met (streekeigen) beplanting die zorgen voor meer biodiversiteit (insecten en vogelvriendelijk) ontvangen een extra subsidie van € 2,5/m². Enkel en alleen daar waar deze beplanting geplaatst is. De subsidie bedraagt maximum € 400,00.

§2. Indien het aantal aanvragen het totaal van het voorziene krediet in de begroting overstijgt, zal het toekennen van de premies verlopen in functie van de datum van aanvraag tot uitputting van het totale voorziene begrotingskrediet voor het betrokken dienstjaar.

Artikel 7 — Aanvraagprocedure

§1. De subsidie moet aangevraagd worden voor de aanvang van de werken.

§2. De aanvraag wordt ingediend via het aanvraagformulier (beschikbaar op www.herk-de-stad.be) bij dienst Leefmilieu: leefmilieu@herk-de-stad.be of Pikkeleerstraat 14 - 3540 Herk-de-Stad.

§3. De aanvraag is slechts ontvankelijk wanneer ze volledig is. De aanvrager ontvangt een bevestiging.

Artikel 8 — Betalingsmodaliteiten

§ 1. De subsidie wordt uitbetaald na ontvangst van een foto waarop de volledig uitgevoerde werken (opbreekwerkzaamheden en nieuwe aanplant) zichtbaar zijn en na beslissing van het college van burgemeester en schepenen.

§2. Het subsidiebedrag wordt overgeschreven op de door de aanvrager vermelde bankrekening.

Artikel 9 — Verantwoordingsprocedure

§1. De subsidie moet worden aangewend voor het doel waarvoor ze werd toegekend, namelijk het ontharden en vergroenen van de tuin.

§2. De begunstigde verleent medewerking zodat vertegenwoordigers van het gemeentebestuur de correcte aanwending van de subsidie kunnen controleren.

§3. De volgende sancties kunnen afzonderlijk of cumulatief door het college van burgemeester en schepenen worden uitgevaardigd wanneer de aanvrager één of meerdere voorwaarden niet naleeft, en/of onjuiste of onvolledige gegevens meedeelt:

1. De gehele of gedeeltelijke terugvordering van de uitbetaalde subsidie.
2. De stopzetting van de procedure tot uitbetaling van de toegekende subsidie.

Artikel 10 — Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking vanaf 1 april 2023.

Artikel 2.

Onderhavig raadsbesluit in toepassing van artikel 286 tot en met 288 van het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 mee te delen aan de heer Provinciegouverneur terwijl een afschrift van deze beslissing ter kennisgeving en uitvoering wordt overgemaakt aan de dienst Leefmilieu.

NAMENS DE GEMEENTERAAD:

In opdracht:

Nathalie Creten
W.g. Algemeen Directeur

Jimmy Graulus
W.g. Voorzitter

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT: Herk-de-Stad, 13 maart 2023

In opdracht:

Nathalie Creten
Algemeen Directeur

Jimmy Graulus
Voorzitter

